

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/193/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1412218714
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:1412218714.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a. s., so sídlom v Bratislave, Metodova 8, IČO: 35 697 270, proti odporkyni: U. J., nar. XX.XX.XXXX, bydliskom H., H. 5, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. Legionárov 5, IČO: 42 176 778, v konaní zastúpený: Advokátskou kanceláriou advocatius s. r. o., so sídlom v Bratislave, Palackého 12, IČO: 36 868 752, v mene ktorej vykonáva advokáciu konateľ JUDr. Martin Gedra, o zaplatenie 972,29 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Komárno z 31. mája 2013 pod č. k. 10C/183/2013-57 v časti náhrady trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi potvrdzuje.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni zaplatiť navrhovateľovi 303,10 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 25.03.2011 do zaplatenia všetko v splátkach po 50 eur mesačne počnúc právoplatnosťou napadnutého rozsudku pod stratou výhody splátok. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Zmluvnú podmienku dojednanú v článku II. 2.5. Dodatok k Zmluvám o pripojení zo dňa 05.08.2005 č. A3861501 a zo dňa 25.02.2009 č. A4277160, podľa ktorých v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3. alebo 2.4. tohto článku (najmä, ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti zmluvy alebo tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu splatnosti tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eura, určil za neplatnú pre jej neprijateľnosť. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ust. § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“); § 42 ods. 1 písm. a/ a ods. 4 písm. b/, § 43 ods. 1 - 3) a ods. 5 zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení noviel; § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 4 písm. k/, ods. 5, § 54 ods. 1, § 544 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); § 23a ods. 1 a 2 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal jednoznačne za preukázané, že zmluvný vzťah účastníkov konania je vzťahom spotrebiteľským. V dodatkoch k zmluvám o pripojení bola dojednaná zmluvná pokuta, ktorá zaväzuje odporkyňu na zaplatenie pokuty v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti (24 mesiacov) a to aj v prípade, že by si splnila svoju povinnosť odoberať služby navrhovateľa, riadne platila ich úhradu až do doby napr. mesiac - dva pred uplynutím doby viazanosti. Čiže, aj v prípade nezaplatenia čo len poslednej úhrady má povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Skutočnosť, že navrhovateľ pri dojednaní zmluvnej pokuty nerozlišoval medzi prípadmi, keď spotrebiteľ ukončí zmluvu krátko pred uplynutím doby viazanosti alebo hneď na jej začiatku považoval súd prvého stupňa za neprijateľnú. Súdom považoval zmluvnú podmienku citovanú vyššie za neprijateľnú a teda neplatnú, pretože vyvoláva značný nepomer v

právach a povinnostiach zúčastnených strán. Preto návrh o zaplatenie zmluvnej pokuty v celom rozsahu zamietol. Ďalej uviedol, že výška úrokov z omeškania je podľa § 3 ods. 1 Vládneho nariadenia č. 87/1995 Z. z. (v znení účinnom od 01.01.2009) o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Úroková sadzba ECB od 13.05.2009 do 12.04.2011 bola 1 %, preto odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úroky z omeškania vo výške 9 % od 25.03.2011, pretože týmto dňom sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu vzhľadom na čiastočný úspech navrhovateľa v konaní a odporkyni žiadne trovy nevznikli. Pri rozhodovaní o trovách konania vedľajšieho účastníka aplikoval ust. § 150 OSP a náhradu trov konania mu nepriznal. Dôvody hodné osobitného zreteľa vzhliadol v tom, že Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na strane odporkyne dobrovoľne bez toho, že by kontaktovalo odporkyňu a poznalo predmet konania. Vedľajší účastník, ako aj v iných obdobných prípadoch, vstúpil do konania všeobecne sformulovaným písomným podaním, v ktorom vzniesol námietku premlčania a uplatnil si nárok aj na náhradu trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na cieľ a úlohu vedľajšieho účastníka v tomto konaní, ktorými sú ochrana spotrebiteľa, súd predpokladá, že združenie disponuje znalosťami a vedomosťami v oblasti spotrebiteľského práva a je spôsobilým samostatne ochraňovať spotrebiteľa a nie je dôvod na jeho právne zastúpenie. Paušálny vstup vedľajšieho účastníka do bližšie nepoznaných konaní a udelenie všeobecnej plnej moci advokátovi na svoje zastupovanie v neznámom počte vecí nemôže byť prejavom naplnenia jeho cieľa a úloh ako občianskeho združenia pôsobiaceho na ochranu spotrebiteľov a taktiež nemôže byť ani prejavom hospodárnosti konania. Súd bol toho názoru, že trovy vynaložené na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka sú neúčelné a nehospodárne, čo bolo dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním vedľajší účastník na strane odporkyne vo výroku, ktorým mu nebola priznaná náhrada trov konania z dôvodu v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) OSP. Uviedol, že do konania vstúpil len vo vzťahu k nároku na uplatnenie zmluvnej pokuty, a preto si uplatnil náhradu trov konania len vo vzťahu k zmluvnej pokute. V tejto časti konania mal plný úspech, a preto mu náhrada trov konania mala byť priznaná. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 137 OSP, čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, na nálezy Ústavného súdu SR, na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a krajských súdov, ktoré podporujú jeho tvrdenia. Mal za to, že odporkyňa mala s jeho podporou úspech vo veci týkajúcej sa zaplatenia zmluvnej pokuty. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade trov vedľajšieho účastníka zmenil a navrhovateľa zaviazal na náhradu trov prvostupňového (233,12 eura) aj odvolacieho konania (83,46 eura).

K odvolaniu vedľajšieho účastníka sa navrhovateľ a odporkyňa nevyjadrili.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a konanie, ktoré mu predchádzalo byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1, § 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvého stupňa v časti náhrady trov vedľajšieho účastníka ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil. Vo zvyšných nenapadnutých častiach nadobudol rozsudok právoplatnosť.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 201 OSP, účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Podľa § 93 ods. 2 OSP, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 OSP). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 OSP).

Ustanovenie § 93 ods. 2 OSP o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov, za ktorý sa považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je účinné od 15.10.2010 bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok.

Právo spotrebiteľov je združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeníach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochrane spotrebiteľa). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav rovnako ako sám spotrebiteľ. Právo spotrebiteľov môže teda združenie chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 OSP zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 OSP. Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa.

Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník vstúpil do konania prípisom doručeným súdu 20.12.2012, ktorým zároveň žiadal zaslanie návrhu na začatie konania a zmluvy o postúpení pohľadávok. Ďalším písomným podaním doručeným súdu 22.05.2013 podal vyjadrenie k návrhu navrhovateľa, ktorom poukázal na zmluvnú pokutu operátora ako na neprijateľnú zmluvnú podmienku. V časti zmluvnej pokuty žiadal návrh navrhovateľa zamietnuť a uplatnil si náhradu trov prvostupňového konania.

Odvolací súd podrobil priznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi skúmaniu z hľadiska ich účelnosti podľa § 150 OSP. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc. Podľa čl. 47 Ústavy SR má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, a preto žalovaným nič nebráni dať sa zastúpiť advokátom, ktorého si sami zvolia. Nie je účelné ani nevyhnutné, aby robil vedľajší účastník v tomto procese „prostredníka“ vzhľadom na skutočnosť, že evidentne sám žalovaným pomôcť nevie, i keď bol za týmto účelom založený. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj v prípade, ak má účastník nárok na náhradu trov konania, každý úkon a každé platenie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Základným poslaním Spotrebiteľského združenia HOOS je aktívna ochrana spotrebiteľov a združenie je za týmto účelom vytvorené, a preto by malo byť spôsobilé chrániť práva a záujmy spotrebiteľa bez ďalšej pomoci zo strany advokátov. Toto právo mu neupiera, iba konštatuje, že tieto finančné prostriedky nepovažuje za účelne vynaložené na uplatňovanie a bránenie práva. Ak sa vedľajší účastník

aj napriek uvedeným skutočnostiam dá v konaní zastúpiť advokátom, je to jeho voľba, ale bez práva na náhradu trov konania. Takéto zastúpenie združenia na ochranu spotrebiteľa je v rozpore so základnými princípmi, pre ktoré boli združenia vytvorené a zástupcom vyúčtované trovy konania preto považoval za neetické, keď zástupca vedľajšieho účastníka si účtoval trovy konania za úkon prípravy a prevzatie zastúpenia, keď z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že pri vstupe do konania o danom spore nemal žiadnu vedomosť a o jeho vstupe do konania nemala vedomosť ani odporkyňa, na strane ktorej vedľajší účastník vystupuje. Je nutné prihliadnuť aj na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez ohľadu na vôľu žalovanej strany, ktorej záujmy mal hájiť v danom spore a bez toho, aby mal náležitú vedomosť, odhliadnuc od spisovej značky a mena účastníka konania, o skutkovom stave danej veci, z čoho možno vyvodiť záver, že uvedený vstup do konania je paušálny a vedľajší účastník tak postupuje aj v stovke ďalších prípadov. Z takto vyčíslených trov právneho zastúpenia, ktoré si vedľajší účastník uplatnil a hromadného vstupu združenia na ochranu spotrebiteľa, zastúpenom advokátskou kanceláriou skôr navodzuje dojem, že jeho účelom nebola ochrana samotného spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS SR z 05.02.2013 sp. zn. 3Cdo/188/2012, ktorý sa v dôvodoch svojho rozhodnutia zaoberal prejavom skutočného a úprimného záujmu združenia na ochranu spotrebiteľa a účelnosťou vynaložených trov konania a na rozhodnutie Ústavného súdu ČR I.ÚS 3698/10 zo 14.09.2011, v ktorom sa ústavný súd zaoberal aplikáciou § 150 OSP.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru o neúčelnosti vynaložených trov konania zo strany vedľajšieho účastníka a preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol § 224 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, že mu žiadne nevznikli a ani ich náhradu nepožadoval.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.